

Ar visada išsilavinęs žmogus laimingas?

XXI amžiaus visuomenėje vienas iš pagrindinių veiksnių, kuris, kaip manoma, gali nulemti žmogaus sėkmę, yra geras išsilavinimas. Laimingas žmogus formuojamas kaip smalsi, originali asmenybė. Vieniems smalsumas ir noras tobulėti neleido pajusti supratimo stokos, tačiau kitiems, daugumai mokslievių kaip niekada anksčiau tapo svarbu baigti kuo geresnę mokyklą, įstoti į pasaulyje pripažintą universitetą. Šie materialūs veiksniai, dėl kurių besąlygiškai stengiamasi įtilpti į tobulumo rėmus, suformuoja mokslievio pašamonėje teiginį, kad gautas išsilavinimas padarys juos laimingais ir sėkmingais žmonėmis pasaulyje, tačiau akiratyje su gyvenimu ir išsilavinusiai asmenybei sklandų kelią gali pakirsti nenumatyti rūpesčiai ir problemos. Ko gi trūksta išsilavinusiam žmogui, norinčiam išlikti laimingam?

Išsilavinęs žmogus yra laimingas, kuomet rūpinasi ne tik savais, bet ir artimųjų interesais. Asmenybę, kuriai svarbi saviugda ir tobulėjimas, dažnai užvaldo egoistiškumas, ji apsirūpina tik savais poreikiais, dėl kurių neretai kenkia kitiems. Individui, norinčiam būti laimingam, būtina tausoti žmogiškąjį ryšį, galvoti ne tik apie save, bet ir apie kitus, nes išvien veikdami žmonės gali sukurti pažangesnį, o svarbiausia - laimingesnį pasaulį. Renesanso epochoje vidinis jausmų pasaulis ir žmogiškojo ryšio svarba buvo pagrindiniai įrankiai, kuriuos pasitelkus visuomenę siejo tvirti tarpusavio santykiai. Apie jausmų pasaulio svarbą tarpusavio santykiuose kalba anglų Renesanso epochos dramaturgas Viljamas Šekspyras poetinėje tragedijoje „Hamletas“. Pagrindinį dramos veikėją Hamletą sužlugdė užsisklendimas savyje ir noras keršyti kitiems. Po staigios tėvo mirties jaunąjį Danijos princą galutinai parklupdo netikėtos motinos vedybos su būsimuoju sosto paveldėtoju tėvo broliu. Sukrečiančių įvykių paskatintas Hamletas pasineria į dualistinį pasaulį: *Bet plyšk, širdie, o aš tylėt turiu*. Hamleto dualistiškumas įžiebia norą atkeršyti tiems, kas įskaudino jį ir jo tėvą. Išmintingasis ir išsilavinęs to meto geriausiame Europos universitete Hamletas pasirenka kerštui iškelti jo esybę aukščiau kitų ir nutraukti santykius su jį skaudinusiai artimaisiais. Jis nustoja vadovautis sveiku protu, todėl įvykdyti veiksmai pražudo ne tik nekenčiamą patėvį, bet ir jo motiną bei keletą kitų artimų Hamleto gyvenimo žmonių. Hamleto likimas pagrindžia teiginį, kad išmintingas žmogus nesigriebia keršto kaip įrankio, norėdamas įrodyti savo galybę prieš kitus, nes pabaigoje įskaudintas lieka tik jis pats. Taigi, tai įrodo, kad

išsilavinęs žmogus yra laimingas, kuomet vertina ryšius su jį supančiais žmonėmis bei yra linkęs susitaikyti su patirtomis nuoskaudomis, o ne leisti joms užvaldyti žmogaus mintis ir gyvenimą.

Laimingą gyvenimą gyvenantis išsilavinęs žmogus moka valdyti savo jausmus ir emocijas. Šį teiginį pagrindžia kamerūniečių patarlė *„Išmintingo žmogaus širdis tyli ir skaidrus vanduo“*. Išmintingiausi pasaulio asmenys žino savo emocijų vertę ir kaip nenumatyta tai gali paveikti jų gyvenimo eigą. Kiekvienas neatsakingas veiksmas ar pasidavimas provokacijoms nepaiso turimos išminties ir gali nepastebimai greitai sugriauti ilgai kurtus gyvenimo planus ar karjerą. Ši žmogiškoji yda griovė individų gyvenimą ne tik praeityje, bet ir šiandienos pasaulyje. Tokią problemą vaizduoja kinų kilmės amerikiečių rašytoja Celeste Ng psichologiniame romane *„Tobuli gyvenimai liepsnoja skaisčiau“*. Romane atspindimas tobulas Klivlando priemiesčio Šeiker Haitso gyvenimas, kuriam kontrasto suteikia atvykusi paslaptingoji fotomenininkė Mija su dukra Perla. Visiška Mijos priešingybė, nuolatinė Šeiker Haitso gyventoja Elena Ričardson. Ji — sėkmingą karjerą sukūrusi vietinio laikraščio reporterė, keturių vaikų mama, turinti tobulą gyvenimą tiek materialia, tiek dvasine prasme. Išsilavinusi ir padedanti likimo nuskriaustiems, tokiems kaip Mija, Elena tiki, kad tobulo gyvenimo santvarka pagrįsta taisyklėmis: *„Taisyklės egzistuoja ne veltui ir jeigu jų laikysiesi — tau seksis; nesilaikant galima supleškinti pasaulį.“* Idiliško pasaulio ramybę sudrumsčia Elenos draugės byla dėl įsivaikinto kūdikio ir netikėtai atsiradusios, finansiškai nestabilios jo motinos, kuri negali užtikrinti kūdikiui saugios ateities. Pastarosios motinos pusėje aršiai kovoja gera draugė, saugų prieglobstį iš Elenos priėmusi Mija. Ponia Ričardson toks globotinės akibrokštas ne juokais įsiutina. Ji įtūžusi ant Mijos sukeltos sumaišties, kuri ramųjį miestelį padalina į dvi blokados puses. Perdėtas pyktis paskatina Eleną pamiršti savo gyvenimo principus ir vertybes bei identifikuoti Mijos tapatybę, išaiškinti didžiausias jos paslaptis. Užviręs ginčas tarp dviejų motinų suardo įsitvyrojusius gerus santykius tarp judviejų vaikų bei neatpažįstamai pakeičia ponios Elenos asmenybę. Ji nė iš tolo neprilygsta tai dosniai ir geranoriškai poniai, su kuria supažindino rašytoja romano pradžioje. Toks ponios Ričardson emocinis nuopuolis labiausiai paveikia jos dukrą Izę, kuri sudegina gražiuosius Ričardsonų namus ir dingsta. Poniai Ričardson Izės netektis atveria akis: *„Visą įniršį, kuris užvaldė dar prieš tai, kai Izė įkvėpė pirmą oro gurkšnį, pagimdė ta vienintelė baimė, kad gali ją prarasti. Ir prarado.“* Romanas perteikia mintį: žmogus turi nepamiršti kliautis turima išmintimi bet kokioje provokuojančioje situacijoje, kuri netikėtai „supleškina“ kitų gyvenimus ir tai pagrindžia teiginį: laimingas ir išsilavinęs žmogus moka valdytis su savo jausmais.

Apibendrinant galima teigti, kad laimė nepriklauso nuo įgyto išsilavinimo. Išsilavinimas itin svarbus žmogaus egzistencijoje, ne tik kaip įgyjama profesija, bet kaip išprusimas apie žmogų supančio pasaulio problemas, tačiau tai nėra rodiklis, kuris gali drąsiai teigti apie

žmogaus laimę ir sėkmę gyvenime. Net ir puikiausią išsilavinimą įgyjusios asmenybės gali susipainioti gyvenimo pinklėse ir paversti jį liūdesio tvirtove, jei nemokės deramai kliautis įgyta išmintimi.